

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilogi ter s »Kazipotom« ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto	13 K 20 h, ali gld. 6:00
pol leta	6 » 60 » » 3:30
četrt leta	3 » 40 » » 1:70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 8. do 12. ure. Na naročila brez doposlane na ročnine se ne oziramo.

Oglaš in poslanice se računijo po petit-vrstah že tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. — Večje črke po prostora. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1:60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v naši knjigarni, v tobakarni Schwarz v Šolski ulici, Jellersitz v Nunski ulici in v Korenski ulici št. 22; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

O razmerah na učiteljski v Gorici.

Na c. kr. goriškem učiteljski je bilo do 20. avg. t. l. razpisano mesto glavnega učitelja za nemščino, zemljepis in zgodovino; po razpisu imajo oni prosilci, ki znajo laški in slovenski (tako objavlja razpis ministerski naredbeni list z dne 15. 7. 1905. kos XIV., »Osservat. Triestino« je pa pisal... »laški ali slovenski) prednost pred drugimi prosilci. Ta razpis nam daje priliko, da si nekoliko bližje ogledamo razmere na našem učiteljski.

Fred vsem konstatujemo, da je gornji razpis nepopoln ali pa v soglasju s krivično uredbo zavoda. Razpis namreč ne pove, v katerem učnem jeziku, laškem ali slovenskem, morajo biti izprašani prosilci za razpisano mesto. Učiteljske je vendar dvojno: laško in slovensko, torej mora razpis natančno povedati, za kateri učni jezik se namestila namestiti nova učna moč. Ali pa morda naj bo nova moč v ta namen, da se vzdrži še nadalje nemščina kot učni jezik za mnogo predmetov na našem učiteljski?

Po tem razpisu ima namreč vsak Nemec pravico do te službe, kajti prosilcev, ki bi bili izprašani za nemščino, laščino in slovenščino, takih prosilcev menda ne bo, in če je tudi dovolj učiteljev, posebno po Primorskem, ki vsled razmer na naših šolah znajo več ali manj nemški ter deloma tudi drugi deželni jezik, to znanje iz vseh treh jezikov pač ne more biti tako temeljito, da bi zadostovalo za poučevanje v vseh treh jezikih. Če kdo misli, da je res tak poliglota, mu moramo reči, da znati jezik sam na sebi ni še isto kakor znati jezik kot učni jezik. Saj imamo baš v Gorici ta primer, in sicer prav na učiteljski; zakaj so pa lani imenovali neko moč le provizorično? Le ker ni izprašana iz dveh učnih jezikov, ampak samo iz nemščine. — Da bi pa na naše učiteljske začeli

uvažati Nemce, kakor je na vadnici že preveč Nemk, zoper to odločno protestujemo ter upamo, da odločilni slovenski faktorji v Gorici in v Trstu krepko izpodbijejo eventualno tako nakano naše vlade. Imamo do grla dovolj Nemcev na realki in na gimnaziju, in to v deželi, kjer je nemščina tuj jezik.

Dalje je bilo na našem učiteljski razpisano do 15. avg. t. l. provizorično mesto vladniškega učitelja z laškim in nemškim učnim jezikom, do 25. avg. t. l. pa drugo mesto definitivnega učitelja tudi z laškim in nemškim učnim jezikom. Če se ne motimo, je prvo mesto ono, katero je pred dvema ali tremi leti zapustil c. kr. vladniški učitelj Budav, ko je stopil v pokoj. In to mesto se še le zdaj namesti, popraša morda kdo? Ne, prijatelj, ta služba je bila že ope-to v ano razpisana, a nikoli ni bilo prosilca, ki bi bil izprašan za laški in nemški učni jezik. Morda bo kdo to štel v zlo laškim učiteljem, češ, da niso dovolj izobraženi. Ne! Laški narod v Avstriji ni direktno primoran, šolati se v nemškem jeziku, in tako sledi, da bi laški učitelj ljudske šole nikjer ne imel prilike, učiti v nemškem učnem jeziku, edino v Gorici na vadnici so štiri taka mesta. In čemu se tu zahteva nemščina? Ker vlada, kakor v Trstu, vzdržuje tudi v Gorici cel kup nemških ljudskošolskih razredov v podporo nemškega gimnazija in realke, hoteč s temi zavodi vzdržati nemštvo v Gorici.

Lploh je naša goriška »vadvnica« šola non plus ultra. Po drugih deželah vzdržuje država na vsakem učiteljski tri, štiri ali petrazredno ljudsko šolo, kjer se kandidatje urijo v praktičnem poučevanju. Na sebi umevno je, da je na moškem učiteljski primerna deška vadvnica, na ženskem zavodu pa deklška vadvnica. In tako je tudi povsod, le v Gorici ne. V Ljubljani n. pr. obstojita dve čveterorazredni vadnici; deška na moškem in deklška na ženskem učiteljski. V Mariboru je na državnem mo-

škem učiteljski trirazredna deška vadvnica. V Kopru sta le dve deški vadnici, dvorazredna laška in enorazredna slovenska; hrvatska je ničrazredna! V Gorici imamo pa te-le vadnice za slovensko in laško žensko učiteljske: 1. c. kr. čveterorazredno laško-nemško vadvnico; 2. c. kr. čveterorazredno slovensko-nemško deško vadvnico; 3. c. kr. šestrazredno deklško vadvnico, ki je v 1. in 2. razredu nemško-laško-slovenska, v 3., 4., 5. in 6. razredu pa nemška; 4. c. kr. dvorazredno nemško vadvnico, t. j. 1. in 2. razred nemške zasebne šole, katera dva razreda je država prevzela leta 1902. v lastno upravo; 5. štirje razredi zasebne ljudske šole s pravico javnosti društva »Šolski Dom«, namreč 3., 4., 5. in 6. razred deklške šole v »Š. D.«. Torej summa summarum imamo v Gorici 4 + 4 + 6 + 2 razreda državne vadnice + 4 razrede zasebne šole, skupaj 20 razredov vadvnice!

Lajiku se morda zdi to imenitno, krasno, bujno i. t. d. Pa ni! Vse te šole, kar jih država vzdržuje, so le za germanizacijo Lahov in Slovencev. Obe deški vadnici sta le pripravni za nemške srednje šole; v 3. in 4. razredu se učé le ti predmeti: verstvo, nemščina, računstvo in lepomis; o drugih predmetih ljudske šole, ki jih predpisuje § 3. državnega šolskega zakona, ni niti sledi. Deklška šestrazrednica je sicer normalno urejena glede predmetov, a učni jezik je v I. in II. razredu trojen: nemško-laški-slovenski, v drugih razredih pa nemški, oba deželna jezika torej materinščina večine učenk se poučujeta pa le kot neobligatna predmeta. Oficijelno se sicer trdi, da je ta šestrazredna deklška »vadvnica« nekaka pripravnica za učiteljske. Pa to je le pesek v oči onim, ki se dajo radi preslepiti. Če je to pripravnica za laško in slovensko učiteljske, čemu ima pa nemški učni jezik?

Dalje je po celi Avstriji znano, da so ženska učiteljska do zadnjega ko-

tička polna; v Gorici to dobro vedó, saj se oglaš vsako leto nad 100 deklic za vsako sekcijo, a vsprejeti se jih sme in more le po 40 v vsaki I. točaj. Čemu torej šestrazredna pripravnica, če se itak oglaš toliko deklic, da pridejo nekatere šele drugo ali celo tretje leto do sreče, biti sprejete v zavod? Odgovor: Državna nemška šola zaradi germanizacije Lahov in Slovencev. Čemu je dalje v Gorici dvorazredna nemška vadvnica? Kje je pa nemško učiteljske? Odgovor: Državna nemška šola zaradi germanizacije Lahov in Slovencev.

Tako vidimo, da država s polnimi rokami meče denar za nemške šole tam, kjer je le nekaj Nemcev in kjer so drugi narodi, posebno Slovenci, prisiljeni pohajati te nemške šole. Z denarjem, ki ga da vlada za osem nepotrebnih razredov vadvnice (zadostovali bi namreč le dve čveterorazredni ali petrazredni deklški vadnici, laška in slovenska) in za slavno pripravnico v gimnaziju, s tem denarjem bi se lahko vzdrževali štirje slovenski paralelni razredi na spodnjem gimnaziju, ki so krvavo potrebni. A vlada neče, ker ji ni za kulturo Slovencev, ampak za germaniziranje nenemških narodov.

Tudi to dejstvo čudno osvetljuje značaj goriških vadvnic, da se v te razrede sprejme do osemdeset otrok, ko vendar ministerski ukaz z dne 31. 7. 1886. m. n. l. št. 50. v § 4. izrecno pravi, da se v posamezne razrede vadvnice ne sme sprejeti nad 40 otrok. Torej namesto normalno urejene čveterorazredne ali petrazredne vadvnice z normalnim številom učenk, kjer bi gojenke učiteljske imele priliko, opazovati uzo rno šolo, imamo v Gorici nebroj natlačeni razredov, kjer gojenke niti prostora nimajo, kadar poslušajo praktičen pouk v ljudski šoli. Ob takem hospitovanju si v normalno urejenih vadvnicah hospitantje ali hospitantke notirajo proces poučevanja; v Gorici je to nemogoče, ker ni dovolj sedežev za hospitantke. —

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

»In kakšen vpliv naj bi imel jaz na tega bandita?«

»Ali mu niste izkazali neke usluge, katere ne more tako hitro pozabiti?«

»In kakšna je ta usluga?«

»Ali niste rešili Peppina smrti?«

»O, o, kdo vam je povedal to?«

»Kaj je ležeče na tem? Znanu mi je.«

Grof ostane trenutek nem z namršenimi obrvmi.

»In ali bi me spremljali, če bi šel jaz k Vampi?«

»Da, če vam moja družba ni neprijetna.«

»Naj torej bode! Vreme je lepo, in izprehod v rimsko campagno nama more samo koristiti.«

»Ali morava vzeti s seboj orožje?«

»Zakaj?«

»Denar?«

Ni treba. Kje je sel?«

»Na cesti.«

»Ali pričakuje odgovora.«

»Da.«

»Vedeti morava vendar, kam imava iti. Pokličem ga.«

»S tem nama ne bode pomagano. V mojo sobo ni hotel priti.«

»V vašo morda ne, a v mojo pride brez posebnega obotavljanja.«

Grof stopi k oknu, ki se je odpiralo na cesto, ter zažvižga na poseben način. Mož v plašču se približa.

»Salite!« pravi grof, kakor da daje povelje svojemu slugi.

Sel uboga takoj in sicer še zelo brzo. Plane v hotel in v petih minutah obstoji na pragu kabineta.

»O, to si ti, Peppino!« pravi grof.

Mesto da bi odgovoril, se vrže Peppino grofu pred noge in poljublja njegove roke.

»O, o,« pravi grof, »ti še nisi pozabil, da sem ti rešil življenje! To je mnogo, kajti danes je izza tega že osem dnij.«

»Ne, Eksclenca, in tega ne pozabim nikdar,« odvrne Peppino z izrazom globoke hvaležnosti.

»Nikdar! To je dolga doba. Vendar je mnogo, da misliš tako. Vstani in odgovori.«

Peppino se boječe ozre na Franca.

»O, pred Eksclenco govoriš lahko čisto prosto,« pravi grof; »to je eden mojih prijateljev.«

»Potem je prav,« meni Peppino in se obrne h grofu.

»Samo vprašajte me, Eksclenca, in na vse vam odgovorim.«

»Kako je prišel grof Albert v pest Luigiju?«

»Eksclenca, Francozov voz se je večkrat srečal z vozom, v katerem je sedela Teresa.«

»Poglarjevova ljubica?«

»Da; Francoz se je oziral v njo z ljubeznivimi pogledi, in Teresa si je privoščila veselje ter te poglede vračala. Francoz ji je metal šopke cvetlic, ona njemu tudi, seveda z dovoljenjem poglarjevem, ki je bil tudi na vozu.«

»Kako?« vsklikne Franc. »Luigi Vampa je bil na vozu med rimskimi kmeticami?«

»Bil je voznik,« odvrne Peppino.

»Naprej!« pravi grof.

»Torej nato se je Francoz razkrinkal; Teresa je storila isto, še vedno s poglarjevim privoljenjem. Francoz jo je prosil sestanka, Teresa mu ga je obljubila. Toda na stopnice cerkve San Giacomo je prišel mesto Terese Beppo.«

»Kako?« ga prekine Franc. »Ona knetica, ki mu je iztrgala moccoletto?«

»To je bil petnajstleten dečko,« odvrne Peppino, »a vašemu prijatelju se ni treba sramovati, da ga je Peppo očaral. Ta je prevaral že marsikoga.«

»In Beppo ga je odpeljal iz mesta?« pravi grof.

»Da. Na konu ulice Marcello je čakal voz, Beppo je vstopil ter prosil Francoza, naj vstopi z njim, kar si ta ni dal reči dvakrat. Galantno je prepustil Beppu častno mesto ter sedel poleg njega, in Beppo mu je povedal, da se peljeta v vilo, oddaljeno od Rima jedno miljo. Francoz je zagotovil Beppu, da mu je pripravljen slediti do konca sveta. Voz je krenil takoj po ulici Ripetta in skozi vrata San-Paolo. In ko sta se peljala kakih dvesto korakov po campagni ter je postal Francoz ysiljiv, mu je nastavil Beppo dve pištoli na prsi. Takoj je voznik pridržal konje, se obrnil na kozlu in napravil prav tako. Štirje naši možje, ki so bili skriti na obrežju Alma, so planili na voz. Francoza je obšla misel, da bi se branil, in kakor sem slišal, je celo nekoliko davil Beppa, toda kaj je mogel opraviiti proti petorici oborožnih mož? Hočeš ali nočeš, moral se je udati, prisilili so ga, da je izstopil iz voza, odpeljali ga ob bregu male reke ter ga privedli k Teresi in Luigiju, ki staga pričakovala v katakombah svetega Sebastijana.«

»Prav,« pravi grof. »Povest,« nadaljuje, obrnivši se k Francu, »se mi zdi čisto lepa. Kaj pravite k nji vi kot poznavalec?«

Se nekaj, ker že govorimo o učiteljskih. V Tolminu se otvori v septembru t. l. pripravništvo za učiteljske. Pod šifro A. V. je bilo pred par tedni razglašeno po primorskih slovenskih listih, da se bodo v to pripravništvo vsprejemali dečki stari 14 ali več let, da celó 24-letni ljudje bi se sprejemali v to šolo. Res je sicer, da gori citirani ministrski ukaz v §§ 8. in 9. ne določa izrecno določene starosti za vsprejem v pripravništvo, pravi pa, da se najprej vsprejmejo oni aspirantje, ki so dovršili meščansko šolo. V normalnih razmerah pa človek dovrši meščansko šolo s 14. letom starosti. Ali ume gospoda to določbo tako, da se sploh po absolviranju meščanske šole morejo sprejeti učenci v pripravništvo, torej tudi 10 let pozneje? Naj si gospoda le predstavljajo šolo, kjer sede poleg 14-letnih dečkov 24-letni možje, ki so morda že zadostili vojaški dolžnosti ter prinesli domov ono moralno oplemenitev (?), s katero okužuje militarizem naš narod. Torej pozor!

Rimski vlak skozi Gorico!

Železniškemu ministerstvu in vsem merodajnim činiteljem te besede!

Med Dunajem in Rimom vozi vsak dan brzovlak, ki ima ponoči spalni, po dnevi pa restavracijski voz. Ta vlak je vreden in prirejen tako, da nudi občinstvu najlepšo zvezo z Dunajem in Rimom. Vlak vozi z južnega kolodvora dunajskega čez Semmering, pri Brucku prestopa na tir državne železnice na Glandorf-Beljak-Pontebba-Videm-Benetke. Od tu se ločijo direktni vozovi na Milan in Turin.

Ta pot je dolga 308 km.

Naša zahteva meri na to, da bi moral ta vlak pri Glandorfu kreniti na Celovec, po karavanski in bohinjski črti na Gorico, odtod na Tržič in Červinjan v Benetke.

Ta pot do Rima je dolga le 288 km, torej je — krajša za 20 km.

Dvajset km pa je že nekaj! In to je prvi razlog, da zahtevamo rimski vlak od Glandorfa čez Gorico.

Drugi razlog je ta-le:

Črta Glandorf-Gorica-Tržič je dolga 169 km, vrhu tega furlanska železnica 17 km, skupaj torej 186 km. — Črta Glandorf-Pontafel pa je le 112 km dolga, torej bi šel vlak po prvi črti za celih 74 km več po avstrijski zemlji.

Pred leti smo čuli v neki podobni zadevi tako-le stališče železniške uprave, češ: take vlake je pošiljati po najkrajši poti, in toliko bolje, ako tečejo čim največ po avstrijskih tleh.

Eto, tu imamo oboje. Naša črta je za 20 km krajša, in po njej bi ostali vlaki za celih 74 km več na avstrijskih tleh. Obe okoliščini pa bi obletu in dnevu jako ugodno vplivali na rentabiliteto avstrijskih železnic.

Že zaradi tega bi ta vlak moral voziti mimo Gorice v Rim in obratno — Dunaj!!

Vrhu vsega tega pa pride v poštev še nesrečna črta Trbiž-Pontafel. Ob vsakem deževju je tu nevarnost za promet po tej progi. Ako pride pa kaka ploha, tedaj je vožnja naravnost nevarna. Dogaja se, da vlak odide s Trbiža, ko nihče še niti ne sluti na kako nevarnost; ali predno pride vlak na gotova mesta, je tir pod vodo ali je že spodjeden. Često so morali rešiti potnike s pomožnimi vlaki ter vse vkup odposlati preko Ljubljane in Gorice v Rim. — Tudi vozijo vlaki že od Beljaka do Pontafela jako počasi!

To so razlogi, ki naravnost silijo železniško upravo, da ugodi naši zahtevi. Ne sme biti dvoma, da se to tudi zgodi!

Toda v Gorici zdaj ni poskrbljeno to, da bi taki vlaki lahko vozili z državnega kolodvora na tir južne železnice in naravnost dalje do Tržiča brez zamudne ovire na južnem kolodvoru. To bo treba šele napraviti.

Zato se oglašamo, dokler je pravi čas za to. Prav bi bilo, ako bi se oglašile v tem smislu občine ob novi železnici, goriško mesto in Trgovsko-obrtna zbornica.

DOPISI.

Iz Gorice, iz delavskih krogov. — V štev. 65. sem obljubil, da hočem napisati neke migljaje, po katerih naj bi se v Gorici ustanovilo nekako „Delavsko izobraževalno društvo“. Predno pa preidem k stvari, se hočem dotakniti tudi naši dveh že obstoječih „delavskih podpornih društev“.

Začnimo pri „Slov. bral. in podp. društvu“. Za čase, v katerih je bilo ustanovljeno, je bilo društvo popolnoma na svojem mestu, a za današnje čase ni več tako. Dandanes ni treba našemu delavcu samo podpore v slučaju bolezni, pač pa se ga mora hraniti tudi z duševno hrano, in prav te manjka našemu delavcu. Ako bi bil naš delavec izobražen, — seveda svojemu stanu primerno — bi dandanes marsikak dober kos kruha ostal v naših rokah, in bi ga ne jedel tujec. Le oglejmo si pri večjih delih, kako je usposobljen naš delavec, in hitro bomo videli, da se ga tam res rabi, ali samo za težka dela; pri lažjih in bolj plačanih delih je le Italijan ali Nemec. Ali ni ravno to največ krivo, ker ni naš delavec do-

volj izobražen? Očitale se mi morda bo, da ima vendar vsak ud „podpr. dr.“ tudi pravico, posluževati se knjižnice, ki je še precej obsežna. Jaz pa bi vprašal, naj se mi pove, koliko je onih delavcev, ki se res poslužujejo tega lepega izobraževalnega sredstva? Mislim, da jih ni preveč!

Drugi pa lahko spet poreče, da za našega delavca je škoda trositi denar za knjige, ker on nima časa, da bi se poprijel učenja. In če že ima čas, ga raje potratí za kako manj vredno stvar, in poreče: jaz sem izhajal toliko let brez tega, zakaj pa bi se moral sedaj učiti. To pa je brez dvoma eden glavnih vzrokov, da je naš delavec marsikje zapostavljen za drugimi.

Sedaj pa preidimo h „katoliškemu delavskemu“ društvu. Najprej bi se moral človek vprašati: zakaj se je pač to društvo ustanovilo? Odgovor dobimo za to menda samo ta: nekateri gospodje nunci so hoteli zanesti razdor tudi v delavske sloje, in v dosego tega nelepega namena so si ustanovili to društvo. To društvo nima sicer nobene veljave, ker vsaki društvenik mora biti ud tudi kake druge bolniške blagajne, ako hoče v slučaju bolezni piti vsaj gorko vodo. Društveniki tega društva plačujejo menda 40 vin. na mesec in dobé zato 3 krome podpore na teden. V neredkih slučajih igra tu nemalo vloge špekulacija! Da, dogodili so se že taki slučaji, da je ud, sporazumno z zaupnikom društva, delil podporo, samo da je imel le nekaj v žepu in da je s tem ustregel tudi zaupniku! Vsak pameten človek poreče na to, da se pravi s tem navajati ljudi k slabemu in k slepariji. Ali vodstvu ni bilo mari za to, pač pa skrbelo jih je samo to, da si obdrže še onih par delavcev, ki so jih imeli na svoji strani, ter da bodo z njimi reševali socijalno vprašanje!

Vse to sem omenil le za to, da si vsak čitatelj lahko predstavi, v kakem položaju se nahaja naš delavec in kako je preskrbljeno zanj.

Sedaj pa preidimo k stvari. Glavni predpogoj je, ako hoče imeti gospodar dobre in vestne delavce, da so isti tudi kolikor toliko izobraženi. In gotovo se ne motim, ako smelo trdim, da vsak gospodar ali delodajalec raje sprejme delavca, in ga tudi boljše plača, ako je isti kos svoji nalogi, da je podkovan v svoji stroki po sedanjí moderni izobrazbi. „Kako pa priti do tega? Vzemimo si za primer, da smo v velikí mizarški delavnici. Tu vidimo polno novih in modernih strojev, s katerimi se je marsikatero naporno delo olajšalo. Spet tam vidimo mnogovrstne risbe in načrte, ki prihajajo iz tehničnega urada ter se potem izroče delavcu, da jih izgotovi po svoji spretnosti in zmožnosti. In v neredkih slučajih se zgodi, da gre mnogo časa zgubljenega samo radi tega, ker manjka delavcu teoretične izobrazbe. Potom izobraževalnega društva pa bi se ti nedostatki omejili in največ koristi bi imel od tega delavec.

Sedaj pa vzemimo še drug slučaj. V Gorici in v okolici imamo mnogo obrtnikov, ki

so samostojni. Ti sprejemajo naročila in jih tudi vestno izdelujejo, ali ko pride čas, da rabi denar, da si vkupi potrebno, je naš obrtnik v največji zadregi. Začne brskati po kaki knjigi ali lističih, da najde dolžnike, ko jih najde, pa mu je strašno neznosno, da mora napraviti par računov ali torjatev. Marsikateri se mi je potožil in rekel: jaz grem raje ne vem na kako delo, kakor da moram tukaj s pisarijo se ukvarjati. In žalibog tudi tukaj izgubi naš obrtnik mnogo časa po nepotrebnem, samo radi tega, ker ni dovolj izobražen in nima potrebnega znanja.

Sedaj pa par migljajev, kako vse to, kar smo dosedaj zamudili, popraviti. — Po mojem mnenju bi na jako priprost način lahko mnogo že zamujenega popravili, in sicer:

1. Ustanovi naj se društvo na demokratični podlagi, katero bi bilo v prvi vrsti namenjeno našemu delavcu. V istem naj se naš delavec izobražuje s pomočjo predavanj, moramo namreč tudi vpoštevati, da je mnogo takih, ki ne znajo brati; ko smo imeli par predavanj, — če mogoče razdeliti zmiraj po stroki, ali pa vsaj samo podobne skupaj — odberemo one, ki znajo pisati in brati, ter pričnimo s tistimi teoretični pouk, kolikor treba obsežen. In to naj bi se godilo vsaj enkrat na teden, morda ob nedeljah predpoldne.

2. Društvo naj ima samo ta namen, da združi vse delavce pod eno streho, ne glede na to, ali nosi ta bel ali rdeč ali plav nageljšček, zadostuje naj, da reče: jaz sem delavec in Slovenec.

3. V slučaju kakih konfliktov bi imel naš delavec tudi kam se zateči in potožiti svojo bol v svojem materinskem jeziku. V odboru društva bi moral biti nekaj podobor, kateri bi stal delavcem zmiraj na roko ter pretresoval njihove zahteve. V slučaju pa, ko je razvidno, da se z lepa ne doseže nič, bi bila skrb društva vzeti stvar v roke in ukreniti, kar potreba.

4. Društvo naj preskrbljuje delavca v slučaju bolezni, v slučaju brezdelnosti in v slučaju kakih konfliktov. Seveda v začetku bi se vse to ne dalo tako na Bog ve kako splenden način izvajati, ker društvo bi ne imelo takoj vseh potrebnih sredstev. Ali časoma bi se vendar prišlo do tega. Za vzgled naj nam služi tiskarsko društvo, ki je praznovalo lani svojo desetletnico in je izkazalo v svojem poročilu nič manj nego 27,537.986-72 kron prometa pri povprečnici 9 tisoč udov. Tudi tam je bil začetek težek, ali jeklena volja premaga vse.

5. Društvo naj bi raztegnilo svoj delokrog tudi na deželo, in to pa samo s predavanji, ker vsaj v začetku bi ne kazalo sprejemati udov z dežele, radi prevelikih režijskih stroškov.

Tako mislim jaz. Sedaj pa bi rad vedel, ali bi se morda ne dalo katero naših že obstoječih društev preorganizirati v tako svrhu?

Delavec.

(Dalje v prilogi.)

„Menim,“ pravi Franc, „da bi se mi zdela zelo lepa in zabavna, če bi se ne bilo pripetilo vse to jednemu izmed mojih prijateljev.“

„Če bi me ne bili našli,“ odvrne grof, „bi bila stvar za vašega prijatelja precej draga. Tako mu bo pretrpeti samo nekaj strahu.“

„Torej greva vendar ponj?“ vpraša Franc.

„Za Boga, tem bolj gotovo, ker gaimava iskati na zelo slikovitem kraju. Ali poznate katakombe svetega Sebastijana?“

„Še ne, a trdno sem sklenil, da si jih o priliki pogledam.“

„Torej prav. Boljše prilike ne morete najti, in porabite jo. Ali imate svoj voz pri rokah?“

„Ne.“

„To nič ne škoduje. Jaz sem ukazal, da imam napreženega za vsak slučaj dan in noč.“

„Popolnoma napreženega?“

„Da, jaz sem zelo svojeglaven. Včasih se mi ljubi, da bi odpotoval v kak del sveta, in takoj odpotujem.“

Grof pozvoní; prikaže se njegov komornik.

„Ukažite, naj bodé pripravljen voz in vzemite iz njega vse pištole. Voznika ni treba buditi, ker lahko pelje Ali.“

Takoj nato se začuje drdranje voza, ki obstoji pred vrati hotela.

Grof pogleda na svoje uro.

„Pol jedne je,“ pravi; „peljala bi se lahko ob petih in prišla bi vendar še o pravem času. Toda ta zakasnitev bi lahko provzročila vašemu prijatelju neprijetno noč, zato ga hočeva takoj iztrgati rokam banditov. Ali še vedno vstrajate pri svojem sklepu, da me spremité?“

„Ta sklep je postal še trdnejši.“

„Torej prav; pojdiva!“

Franc in grof odideta s Peppinom po stopnicah. Pred vrati je čakal voz. Ali je sedel na kozlu. Franc spozna v njem nemega sužnja iz jame na otoku Monte-Cristo.

Franc in grof sta imela ravno dovolj prostora v vozu. Peppino sede poleg Alija, in konji zdirjajo. Ali je dobil potrebno povelja že doma, kajti voz krene po Korzu, po Campo Vaccino, po ulici San Gregorio in skozi vrata San Sebastiano. Tu jim hoče delati čuvaj neke nepravilike, toda grof mu pokaže listino rimskega guvernerja, po kateri mu je bilo dovoljeno, peljati se iz mesta ali v mesto ob katerikoli uri po dnevi ali po noči. Vrata se odpro in vratar dobi za svoj trud louisdor, na kar se odpeljejo naprej.

Njihovo pot tvori starodavna via Appia, obdana na obeh straneh od grobov. V mesečnem svitu se Francu zdajpazdaj zazdi, da vidi, kako je stopila izza razvaline straža, ki pa se na znamenje, dano ji od Peppina, umakne zopet v senco.

Nekoliko pred Karakalovim cirkusom voz obstoji, Peppino odpre vrata, in grof in Franc izstopita.

„V desetih minutah sva na mestu,“ pravi grof svojemu spremljevalcu.

Nato vzame Peppina na stran, mu da čisto tiho neko povelje, in Peppino vzame s seboj bakljoter odide naprej. Pet minut gleda Franc za pastirjem, idočim po ozki stezi, na kar izgineta v visoki rdečkasti travi, ki je bila videti kot namršena griva velikankega leva.

„Zdaj pojdiva za njim,“ pravi grof.

Franc in grof se napotita po isti stezi, ki ju pripelje po sto korakih čez neko pobočje v majhno dolino. Kmalu zagledata dva moža, pogovarjajoča se v senci.

„Ali greva lahko naprej,“ vpraša Franc grofa, „ali morava počakati?“

„Pojdiva naprej, Peppino jih je obvestil o najinem prihodu.“ Res je bil jeden pogovarjajočih se mož Peppino, drugi bandit, stoječ na straži.

Franc in grof se približata; bandit pozdravi.

„Eksceเลนca,“ pravi Peppino in se obrne h grofu, „če hočete iti z menoj, vhod v katakombe je dva koraka od tod.“ „Prav,“ odvrne grof, „pojdi naprej.“

Res najdejo med skalami in gostim grmovjem odprtino, skozi katero se je komaj splazil človek. Peppino se splazi prvi v njo. Toda komaj napravi nekaj korakov, se prostor razširi. Zdaj prižge Peppino bakljo ter se obrne, čakaje, da prideta za njim.

V odprtino se splazi prvi grof in za njim Franc. Pot je šla polagoma navzdol ter se razširjala pri vsakem koraku. Vendar so morali še vedno boditi sključeno. Ko gredo tako še kakih petdeset korakov, jih ustavi klic:

„Kdo je tukaj?“

Zajedno zagledajo, kako se posveti sredi teme cev puške.

„Prijatelji,“ odvrne Peppino, gre sam naprej, spregovori s to drugo stražo nekaj besed, na kar pozdravi ta kakor prva in namigne ponočnima obiskovalcema, da lahko nadaljujeta svojo pot.

Za stražo je bilo kakih dvajset stopnic. Odidejo po teh navzdol in dospo v neke vrste rakvi. Od te se je odcepljalo v obliki zvezde pet potov, in v stenah so bile druga nad drugo izdobljine v obliki in velikosti krst, iz česar je bilo sklepati, da so prišli zdaj res v katakombe. Skozi odprtino, katere velikosti vsled prevladujoče teme ni bilo mogoče presoditi, je prodirala blede mesečna luč.

Grof položi Francu roko na ramo.

„Ali hočete videti banditski tabor?“ ga vpraša.

„Gotovo,“ odvrne Franc.

„Torej pojdiva z menoj... Peppino, ugasi bakljo.“

Peppino uboga, in obda jih najneprodirnejša tema. Toda ko gredo kakih petnajst korakov, vidijo migljati na stenah rdečkaste luči, ki so postale vidne šele, odkar je ugasnil Peppino bakljo.

Molče gredo naprej; grof vodi Franca z gotovostjo; kakor da ima nenavadno zmožnost, videti v temi. Sicer pa more tudi Franc tem boljše razločevati pot, čim bližje pridejo odsevom, služočim jim za vodnika.

Domače in razne novice.

Gg. naročnike, ki so zaostali z naročnino, opozarjamo, da smo stopili že v mesec september. Prosim, da poravnajo vsi prizadeti zaostalo naročnino kar najhitreje.

V Dornberg! — Jutri bodo predstavljali v Dornbergu drugi veliko narodno igrano „Deseti brat“. Predstavo priredi društvo „Naprej“. Pričetek točno ob 3¹/₂ uri pop. Sodeloval bo g. Verovšek, znani igralec iz Ljubljane. — Ta igra je bila že privabila v Dornberg obilo občinstva, pričakovati je, da se to zgodi tudi jutri; zlasti še, ker je ponehala velika vročina ter je nastopilo prav prijetno lepo vreme. Torej jutri v Dornberg!

Poseben vlak za Dornberg. — Odbor društva „Naprej“ je preskrbel povodom jutrišnje veselice poseben vlak, ki bo vozil iz Dornberga okoli 10. ure zvečer. Iz Gorice proti Ajdovščini odide potem okoli 11. ure zvečer.

Poroka. — V sredo se poroči g. Izidor Ostan v Bovecu z g.čno Pino Fonzarjevo iz Št. Mavra. Vse najbolje!

Vojaki so se vrnili včeraj v Gorico in bližnjo okolico po defiliranju na Velikih Rojah. Šli so po raznih cestah, zato je občinstvo, ki bi bilo rado videlo skupno vse vojaštvo, begalo semtertje, videlo pa malo.

Danes se vršijo vaje ob Soči, in sicer so zasedli Sočo pri Gorici proti Pevmi. Vaje se vršijo med št. Ferjanom in mestom.

Vojaske godbe na Travniku. — Drevi v mraku nastopijo na Travniku 3 vojaške godbe, kar privabi gotovo mnogo občinstva na šetnjo po obsežnem trgu.

Pričetek šolskega leta na gimnaziju v Gorici. — Šolsko leto prične 18. sept. t. l. V prvi razred se sprejemajo učenci 14. sept. od 9. do 12. ure predp. Izpit bo 15. sept. — Dijaki, ki že pripadajo zavodu, se imajo oglasiti 16. in 17. sept.

V pripravljavnico se sprejema učence dne 15. t. m.

Vpisovanje na tukajšnjem c. kr. ženskem učiteljskem se bode vršilo 15. in 16. septembra od 8—12. predpoldne. Dne 16. sept. ob 8. uri zjutraj pričnejo vsprejemni in ponavljalni izpiti, redni pouk pa potem, ko bodo omenjeni izpiti končani.

V višje tečaje (2. 3. in 4.) se novih gojenk ne vsprejema.

Na c. kr. deški in dekliški vadnici se bode vršilo vpisovanje 15. sept. od 8—12. predp. V višje razrede se novih učencev oziroma učenk ne sprejema.

Šolsko leto 1905/6. prične 16. septembra s sv. mašo, redni pouk pa 18. istega meseca ob 8. uri. — Ravnateljstvo c. kr. učiteljskega v Gorici.

Umrli je v ponedeljek dne 28. pr. m. Alojzija Erzetič, soproga Franca Erzetiča, podžupana iz Slapnika v Brdih. Ranjka je skozi celo leto bolela na jetiki.

Umrli je v krminski bolnišnici; njene zemске ostanke so pogrebli dne 29. pr. m. Blag jej bodi spomin!

Učiteljske vesti. — Učiteljem v Devinu je imenovan g. Edvard Praprotnik, za učiljico tje kaj pride g.čna Pavla Praprotnik. Za učiljico v Medani je imenovana g.čna Ljudmila Kacafura.

Imenovanje v sodniški stroki. — Praktikanta Oton Weinberger in dr. Gvidon Gustin sta imenovana avskultantoma.

Shod narodno-radikalnega dijaštva v Trstu. — V plenarnem zborovanju dne 6. septembra dopoldne bodo predavali: 1. iur. Ciril Premrl — O slov. vseučiliščnem vprašanju, 2. phil. Mihajlo Rostohar — Poedinec in skupina, etika, vera, znanost, 3. iur. Gregor Žerjav — Evolucija, načelo dela in samopomoči, 4. iur. Ivan Uslakar — Narodnosno vprašanje.

V odseku za ljudsko izobrazbo bodo referirali: 1. O predavateljstvu — iur. Josip Zdošek. 2. Ljudsko knjižništvo — phil. Josip Breznik. 3. Referat akad. fer. društva „Adrije“ — iur. Tomo Šorli. 4. Referat „Prosvete“ — vet. Ad. Ribnikar.

V odseku za materijelno stanje slov. dijaštva bodo poročali: 1. O gmotnem stanju a) v Pragi — phil. Franc Kadunc, c) v Gradu — phil. Janko Leskovec, c) na Dunaju — phil. Josip Habe. 2. Razgovor o ekonomskih momentih, ki se naj upoštevajo o izberi poklica.

Čehi na šoli narodno-radikalnega dijaštva. — Priglasenih je doslej krog 50 Čehov, med njimi 30 dijakov s celotnim odborom „Svazu českoslovanskega studenstva“ na čelu. Protektorat izleta v Trst sta prevzela vseučiliščna profesorja dr. Chodounsky in dr. Stoklasa. Shoda se udeleži tudi profesor praške tehnike Hrasky.

Občni zbor tolminskega učiteljskega društva se bode vršil v Kobaridu dne 7. septembra ob 9. uri predpoldne. Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo učiteljskih zastopnikov in delegatov pri zavezinem zborovanju. 5. Volitev odbora. K obilni udeležbi vabi odbor.

Iz Tolmina nam poročajo: „Ali ni čudno, ako povemo, da je Tolmin brez — notarja. Imamo ga, ali le še na papirju. Vsa čast g. dr. Quarantotti, toda on je vse drugo, le notar ne. Briga se za mlekarstvo, za vozniške itd., ali notarstvo je obesil na kol. Po cele tedne izgine iz Tolmina, ljudje ga iščejo, a odhajajo praznih rok. Dela, ki bi morala biti že davno izvršena, niso niti pričela. Gosp. notar je že pozabil, kaj je prevzel. Zadnji čas se je decela preselil z rodbino in pohištvo, videti ga je redko, a še vedno velja za notarja v Tolminu. — V Tolmin pa hodi — smešno ali resnično! — notar Premrl iz Kobarida, ki je strašansko drag gospod.“

Teh razmer mora biti konec! Opozarjamo merodajne oblasti, da storijo — svojo dolžnost!

Kolesarsko društvo „Gorica“ napravi jutri izlet v Dornberg k veselici. Odhod ob 2. pop. izpred kavarne Central.

Slovenska mestna šola v Gorici in klerikalci. — V nedeljo se je vršila v „Alojzijevešču“ veselica „katoliškega“ delavskega društva. Privlekli so nekaj ljudij tje s trečkanjem. To priliko so porabili klerikalci, da so odgovorili po svetniku Vodopivcu na znan nasvet „Šolnika“ glede šole Podturnom, s katerim smo se bavili obširneje. Svetnik Vodopivec je napravil najprvo reklamo za „Šolski Dom“, potem pa je rekel, naj stariši zaupajo „narodnemu vodstvu“, ki se v zadnjem času previdno in vstrajno trudi, da napravi gorško mesto na primernem kraju slovensko šolo, ter naj nikar ne poslušajo nekaterih glasov, ki svetujejo, naj bi opustili boj proti podturnski popolnoma neprimerni šoli. Tako stoji v „Prim. Listu“! Nismo mogli verjeti, da se klerikalci niti pri takih rečeh ne morejo posluževati resnice! Kdo pa je rekel, da naj se opusti boj proti podturnski popolnoma neprimerni šoli? Nič ne rekel tega, pač pa, da naj se zopet začne boj za slovensko mestno šolo v Gorici, ker ga je dr. Gregorčič s svojimi pajdaši vrgel proč od sebe. Držna neresnica je trditev, da se „narodno vodstvo“ (kdo se ne smeje?) previdno in vstrajno trudi, da napravi mesto na primernem kraju šolo. Kaj ga je naučil dr. Gregorčič tako govoriti? Res pa je, da je dr. Gregorčič takrat, ko se je zvezal s Pajerjem, podil v „Gorici“ slovenske otroke v bližnjih krajih v Podturen! Da se jim nobena posebna krivica ne godi, je rekel, kar pač kaže, da je vrglo „narodno vodstvo“ boj za slovensko šolo v stran — sedaj pa, ker tako kaže, lažejo, da se trudijo za slov. šolo v mestu, da se napravi na primernem kraju. Klerikalci nočejo več boja za slovensko šolo v mestu — ker se tako bojijo, da bi se jim utegnili izmuzniti iz rok počasi velika politična postojanka „Šolski Dom“. — Politika jim je nad vse, in strastno strankarstvo jim zabranjuje, delovati za pravi naš napredek v mestu! Zdej vidijo razsodni ljudje, da s klerikalno bando ni mogoč nikak resen razgovor o nobeni reči, in vidijo, kako škodljiva je Slovincem na sploh klerikalna politika.

Zveza industrijalcev bo imela svoje zborovanje jutri v Kanalu. Ob enem si ogledajo železniška dela od Gorice do Kanala.

V predoru pri Bukovem na novi železniški progi se je podrla za kakih 3 m oboka. Ta predor, ki je dolg 900 m, je bilo jako težavno napraviti, ker so tam nenavadne težkoče. Pokazalo se je, da bo treba — tako vsako leto poprav pri tem predoru, okler se ne utrdi tako, da ne bo treba misliti na opetovane poprave.

Skupili so jo. — Rihemberski župan Pavlica nima prijaznega očesa za učitelja M. na B. Najbrže po njegovi inicijativi se je bila skovala obtožba proti imenovanemu dobremu učitelju, pod katero so obtožitelji postavili svoja častna imena. Ker je bila obtožba

skrajno žaljiva za g. M., je uležil tožbo proti obtožiteljem. Pri okr. sodniji v Ajdovščini se je vršila te dni obravnava, pri kateri so bili obsojeni Pavličevi poganjati v zapor na 14 dni, 10 dni itd. 23 je bilo obtoženih. Dobri učitelj je odpustil 7, ker so ga prosili, rekoč, da se ne dajo več opeljati na led brezvestnim ljudem. Med obsojenimi so tudi 4 podžupani, seveda „dobri katoliški“ možje! Zagovarjal je te lepe duše nekdo iz pisarne dr. Pavličiča, v katero se zatekajo vsi nečedni klerikalci.

Sin dr. Pavlice dela katoliško gibanje po Mirnu in Kostanjevici, ljubeznivi očka pa doma. Rezultat pa je povsodi: Luknja za tiste, ki gredo na limanice „katoliškim“ tičem.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani vabi na XX. redno veliko skupščino, ki bo v Št. Juriju ob juž. žel. dne 14. septembra 1905.

O škodi, ki nastane kmetom vsled vojaških vaj. — Pri vojaških vajah se prerado pripeti, da napravi vojaštvo mnogo škode na polju. To se dogaja gotovo tudi sedaj ob velikih vajah v naši deželi. Ker mora vojaška oblast vsako storjeno škodo v gotovem izplačati, je treba, da vsak kmet, ko se prikažejo vojaki v kraju, strogo pazi, ali se mu ne dela škoda. Ako se to zgodi, naj pozove priče in naj zahteva odškodnino, ki more biti seveda primerna škodi. Županstva pač morajo iti tu kmetom na roke!

Same nemški pečet ima vodstvo tuk. ženskega učiteljskega. K. k. Lehrerinnen-Bildungs-Anstalt in Görz. Na učiteljskem so Slovence in Lahinje, zavod dopisuje na razne strani tudi slovensko, ali pečet je pa nemški. Prav slabo pristojna na slovenska pisma! Nič bi ne škodilo, če bi si vodstvo omislilo tudi slovenski pečet! Upamo, da se to zgodi!

Dopis v „Soči“ iz Kostanjevice je nuncem okoli „Primorskega Lista“ tako razgrel možgane, da so kar iz sebe. Kdor je čital članek „Delavska slavnost“ v „Prim. Listu“ in mu niso znane razmere na spodnjem Krasu, bi gotovo mislil: klerikalci so napravili v Kostanjevici pravi triumf. Da ni bilo vse tako, pojasnil je že nekdo v „Soči“. Zadirajo se radi tega nad dopisnikom, sicer pa so začeli pripoznavati, da je resnica, kar je pisala „Soča“, češ, bil je res nered, a to so zakrivil podplačani „Krawallmacher“-ji. Slabo tako društvo, kjer se društveniki za par kozarcev vina puste podkupiti!

„Prim. List“ zvrta tudi tiste rezke opazke na naprednjake. Kdo je naprednjak? Morda oni „brzovlak“, kateri je grozil svojim delavcem, da jih opusti, ako ne izstopijo iz nekega naprednega društva, in sicer ne iz svojega prepričanja, temveč edinole zato, da ugodi g. nuncu. Ta je imel glavno besedo pri opazkah in ne „Sočin“ dopisnik.

Sram jih je, ker imajo tako breznačajne pripadnike, zato bi radi zvrnili vse na svoje nasprotnike.

Jeze se tudi radi kritike o igri in petju, češ, saj je bilo petje na veselicah „liberalnih“

Naenkrat pride do treh obokov, katerih srednji je služil za vrata.

Onstran teh obokov je bila štirioglasta dvorana, ki je bila vsa obdana z izdolbinami, kakoršne je bilo videti že preje na mestu, kjer so se cepili podzemeljski hodniki. Sredi tega prostora so bili štirje kamni, ki so nekoč pač tvorili oltarje, kar je dokazoval križ nad njimi.

Jedna sama svetilka, stoječa na podnožju stebra, je razlivala na nenavadni prizor, ki se je nutil obiskovalcem, skritim v senci, medlo, trepetajočo svetlobo.

Opri s komolcem na steber in obrnen s hrbtom proti oboku, skozi kateri so ga opazovali novodošleci, je sedel mož ter čital. Okoli njega je ležalo ali sedelo, naslanjaje se s hrbtom ob kamenito klop, ki se je razprostirala ob vseh stenah tega prostora, kakih dvajset roparjev, zavitih v plašče, vsak s svojo puško v roki.

Mož v njihovi sredini je bil poglavar čete, Luigi Vampa. V ozadju je hodila gor in dol nalik senci straža pred odprino, ki jo je bilo spoznati samo na tem, da je bila še temnejša od ostalega ozadja.

Ko grof meni, da se je Franc naslajal ob tem slikovitem prizoru že dovolj, položi prst na usta, veleč mu s tem, naj molči, prekorači tri stopnice, vodeče iz hodnika v dvorano, vstopi pod srednjim obokom ter se približa Vampi, ki je bil tako zamišljen v svoje čtivo, da niti ne opazi njegovega prihoda.

„Kdo je tukaj?“ zakliče stražnik, ki ni imel jednakega opravila in je videl v siju svetilke, kako vstaja za njegovim poglavarjem, stoječa senca.

Pri tem klicu plane Vampa kvišku — ter potegne pištolo izza pasa.

Isti hip so na nogah vsi banditje, in dvajset pušk pomehi na grofa.

„Torej,“ pravi ta ostro, s čisto mirnim glasom in obličjem, „torej, moj ljubi Vampa, to je pa za prijatelja neobičajen sprejem.“

„Orožje proč!“ ukaže Vampa z zapovedujočo gesto, se spoštljivo odkrije ter se obrne k nenavadnemu možu, ki je tvoril središče celega prizora.

„Oprostite, gospod grof,“ pravi, „toda tako malo sem pričakoval vašega obiska, da vas nisem spoznal.“

„Zdi se mi, Vampa, da imate v marsikakem oziru kratek spomin,“ odvrne grof, „in da ne pozabljate samo na obraze ljudij, ampak tudi na pogoje, katere ste dogovorili z njimi.“

„In na kakšne pogoje sem pozabil, gospod grof?“ vpraša bandit kot mož, ki je pripravljen to, kar je zagrešil, zopet popraviti.

„Ali ni dogovorjeno,“ pravi grof, „da vam ni sveta samo moja oseba, ampak tudi osebe mojih prijateljev?“

„In kaj sem zagrešil proti tej pogodbi, Ekscelenca?“

„Danes zvečer ste odpeljali tu sem grofa Alberta Morcerfa. Torej,“ nadaljuje grof z glasom, pri katerem Franc vstrepeta, „ta mladenič je moj prijatelj, ta mladenič prebiva v istem hotelu kakor jaz, ta mladenič je sedel osem dni v mojem lastnem vozu na korzu, in vendar ste ga ovedli vi tu sem,“ pristavi grof in potegne iz žepa pismo, „in zahtevali zanj odkupnino kot za vsako poljubno osebo.“

„Zakaj me niste opozorili na to, vi drugi?“ pravi poglavar, in se obrne k roparjem, ki stopijo pred njegovim pogledom vsi nazaj. „Zakaj ste me na ta način izpostavili nevarnosti, da sramotno prelomim besedo, dano gospodu grofu, od katerega je odvisno življenje nas vseh? Pri izveličarjevi krvi! Če bi le mislil, da je kdo izmed vas vedel, da je mladenič prijatelj Njegove Ekscelence, bi mu na mestu pognal kroglico v glavo.“

„Vidite,“ pravi grof, obrnivši se k Francu, „rekel sem vam, da se je morala pripetiti zmeta.“

„Ali niste sami?“ vpraša Vampa nemirno.

„Gospod, na katerega je naslovljeno to pismo, je z menoj, ker sem mu hotel pokazati, da je Luigi Vampa mož, ki drži dano besedo. Pridite bližje, gospod baron,“ pravi Francu, „in

Luigi Vampa vam pove sam, da je ves obupan vsled zmote, ki se je zgodila brez njegove vednosti.“

Franc se približa; poglavar mu stopi nekaj korakov naproti.

„Bodite nam dobrodošli, Ekscelenca,“ pravi Vampa. „Čuli ste grofove besede in moj odgovor. K temu še pristavim, da bi dal rad več kot štiri tisoč piastrov, ki so bili določeni kot odkupnina za vašega prijatelja, da bi zabranil stvar, ki se je že zgodila.“

„Toda,“ vpraša Franc, oziraje se nemirno okoli sebe, „kje je jetnik? Ne vidim ga.“

„Upam, da se mu pač ni zgodilo nič hudega?“ pravi grof in nagubani obrvi.

„Jetnik je tamkaj,“ odvrne Vampa in pokaže z roko proti odprtini, pred katero se je sprehajala straža; „in sam mu naznam, da je prost.“

Poglavar odide proti mestu, katero je naznačil za Albertovo ječo, Franc in grof mu sledita.

„Kaj dela jetnik?“ vpraša Vampa stražo.

„Na mojo čast, glavar,“ odvrne ta, „tega ne vem;“ že več kot jedno uro nisem slišal, da bi se bil zganil.“

„Pojdita z menoj, Ekscelenci,“ pravi Vampa.

Grof in Franc gresta za glavarjem čez sedem ali osem stopnic, po katerih pridejo do vrat, ki jih Vampa odklene in odpre. Pri siju svetilke, jednake oni, ki je gorela v dvorani, zagledajo Alberta. Zavrt v plašč, katerega mu je posodil eden izmed banditov, je ležal v kotu ter spal trdno in mirno.

„Ej,“ pravi grof s svojim čisto posebnim smehljajem, „za moža, ki ima biti zjutraj ob sedmih ustreljen, to ni slabo.“

Vampa opazuje spečega Alberta z nekim občudovanjem. Videti je bilo, da občuduje ta dokaz neustrašenosti.

„Prav imate, gospod grof,“ pravi „ta mož mora biti vaš prijatelj.“

(Dalje pride.)

drustvo v Opatjenselu in v Prvatinu pod kritiko, in mi smo molali. Jaz pa, ker sem bil slučajno na obeh gori imenovanih veselica, smem trditi, da to, kar je bilo v Kostanjevici, ni moglo biti od daleč primerjati z njima. Da mi ne bo nikdo očital pretiranosti, napišem sodbu, katero je izrekel glede „katoliške“ veselice v Kostanjevici g. vikar iz S. — „Najprej naj bi se kaj naučili, potem vabili ljudi.“ Opazovalec.

Časnikarski bandite okoli „Prismojence“ — so napadli grdo tudi mladino v Opatjenselu, ki je pozdravila mirense „oštjarje“ s klicem: Oštija, kristjani smo mi! — češ, da so kamenje metali. O tem nam pišejo:

„Kar se tiče „napada“ na „Orle“ iz Mirna, je res, da se je zbralo nekoliko mladencev; pričakovali so dr. Lampeta, kedaj pojde mimo, da bodo demonstrirali. Ali Lampeta ni bilo (peljal se je skozi Opatjenselo šele drugi dan.) Ko so pa prišli „Orli“ in prepevali skozi vas, je to nekateri ujezilo (ker Opatjenselska mladina ne sme peti po vasi) in začeli so žvižgati in oponašati jih z: Oštija, kristjani smo mi!

Kamenja ni lučal nikdo, zato je ogorčena Opatjenselska mladina radi tiste nočice v „Prim. Listu.“

Demonstracija proti Lampetu je bila torej namenjena v Opatjenselu. Ker je ta človeček zanesel klerikalno surovost v Miren in Kostanjevico, je pač potreben primerne demonstracije. Naj se mu le pové v obraz, da ni vse tako „katoliško“ pri nas, kakor lažejo po farovski listih. Ta človek zmerja po „Slovencu“ mirne goriške Slovence, poje pa slavo tolovajem! Kadar pride zopet, naj se mu le to pové na lep način. Mala demonstracija ne bo nič škodila vročemu dr. Lampetu!

Nesreča na manevrih. — 12 letni Jos. Vizintin iz št. Martina na Krasu je pasel blizu Zagaja, kjer so se vršile vaje topničarjev. Deček je gledal vojaške, vojski ga niso videli. Ko se je sprožil top, je zadel smodnik dečka v obraz, ga poškodoval ter oslepil na enem očesu. Neki častnik je prijel dečka ter ga nesel k zdravniku. Prenesli soga v tržaško bolnišnico. Častniki so nabrali med seboj za ponesrečenega dečka več sto kron.

V Lokavcu se je osnovala „Zavarovalnica goveje živine“ za Lokavec, Ajdovščino in sv. Tomaž, katero je potrdilo c. kr. namestništvo na temelju pooblastitve c. kr. ministerstva za notranje posle.

Pravila je predelalo c. kr. ministerstvo, založila jih je Gabrščekova tiskarna v Gorici. One občine, katere si žele osnovati slično društvo, obrnejo naj se do gori omenjene tiskarne in sicer je potrebno 9 iztisov pravil in 9 iztisov računskih obrazcev. Pet iztisov pravil in obrazcev naj se kolekuje, štiri iztise odpošlje naj se nekolekovane. Toliko stvari v korist, da se izogne zavlačevanju.

Veselica v Gabrijah pri Šmarljah. — Kakor že naznanjeno, priredili bralno in pevsko društvo v Gabrijah na dan 17. t. m. veselico, na katero se ponovno opozarja.

Pogorelo je na Lazni pri Lokavcu poslopje Blaža Bremca. Zgorelo je tudi gospodarsko orodje. Škode 1200 K, ki ni krita z zavarovanjem.

Radi razžaljenja Velikanstva je bil obsojen 42-letni slikar L. Nisch iz Gorice na mesec dni v ječo.

Veselica „oštjarjev“ v Mirnu. — Zaman smo čakali poročila o veliki „veselici“ v Mirnu, kako je lepo uspela, kako je bila obiskana! Bila je pač tako klaverna, da se jim noče, poročati o tej „veselici“. Za nič vse skupaj! Udeležnikov je bilo 60, kajti 61. je bilo tako sram, da jo je kmalu po prvih točkah odkuril s kolesom domov.

„Knajpovec“ je izšla 9. številka. Kakor navadno, prinaša tudi ta raznovrstno zanimivo berilo.

„To vse ljubezen stiri“. — Alfred Gatti je bil pobegnul iz laške vojske v Gradišče ob Soči, kjer se je zaljubil v neko lepo Furlanko. Ali ker ni bil uslišan in mu ni bilo obštanka v Gradišču, se je vrnil v Benetke ter si poiskal smrt v valovih. Poprej je še pisal lepi Furlanki goreče pismo v slovo.

Neki bleklist je podrl včeraj na Tržaški cesti neko 9-letno deklico ter jo precej poškodoval, zlasti na eni roki.

Bralne in pevsko društvo „Nada“ v Sovodnjah. — C. kr. namestništvo je z odlokom stev. 2188/8 z dne 9/7 dovolilo na podlagi predloženih pravil ustanovitve „bralnega in pevskega društva Nada“. Zbog tega se sklicuje občni zbor na 3. sept. ob 10. uri predpoldne, da se konstituirata stalni odbor.

Za pristop k društvu se uljudno vabi. Za osnovalni odbor: F. Pertot, t. č. predsednik, F. Pelicon, t. č. tajnik.

Kontrolni shodi letos ne bo. — Po odredbi vojnega ministerstva se letos ne bodo vršili kontrolni shodi. To radi tega ne, ker se ni mogel doseči namen, da bi se imelo rezervno moštvo v polni evidenci. — Glavni raport rezervnih častnikov se bo vršil kakor navadno 4. nov.

Odvetniški. — V Avstriji je bilo lani po izkazu justičnega ministerstva 4572 odvetnikov. Pomožilo se je število od prejšnjega leta za 184. V tržaški odvetniški zbornici je bilo upisanih 114 odvetnikov, v goriški 23; odvetniških kandidatov je pod tržaško zbornico 45, v Goriči 10.

Ana Pušnar, stanujoča Podturnom št. 7., je velika reva, ker ji je mož umrl pred kratkim ter razpustil tri male otročiče, najmlajša deklica ima komaj 3 mesece. Tako ne more delati, dasi bi rada. Usmiljena srca naj ji pošljejo podpore ali naravnost ali jo oddajo lahko tudi v našem upravnistvu.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Cristofoletti-Gliubich.

Ponočna služba v lekarnah. — V času od 3. do 10. sept. t. l. bo ponočna služba v lekarnah Cristofoletti-Gliubich.

Goriški mladenci priredijo veliki javni ples v nedeljo dne 3. septembra, pri katerem svira oddelek prvaške godbe.

Sprejme se na stanovanje in hrano dva ali tri dijake iz boljših družin. Naslov pové upravnistvo.

Štampilje iz kavčuka

vseh velikostij in oblik kakor tudi v obliki žepne ure, medaljona, svinčnika, z datumom itd. za zasebnike, društva, urade, banke, samostojne tiskarne iz kavčuka z odnosnimi stroji itd.

Naročila sprejema

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček

v Gorici, Gosposka ulica št. 7.

Uzorci štampilj so na razpolago.

Pred zajutrkom 1 kozarec rogaškega „Tempel“-vrelca pospeši tek ter sila na stran. „Stirija“-vrelce učinkuje jednako toda močnejše.

Pozor!

Samo Tempeljev in Styria-vrelec sta postavno zavarovana kisl studenca! Vse druge izdelke, kateri ne nosijo znamenja „Tempel“-vrelca ali „Styria“-vrelca ter se nahajajo kot ponarejeni v trgovinah, naj se ne sprejema.

Oskrbništvo Regaških vrelcev.

Vojna med Rusi in Japonci.

Mir sklenjen.

Seja dne 29. pr. m. je bila velikega zgodovinskega pomena. Na tej seji se je doseglo popolno soglasje v vseh vprašanjih, ter je bilo sklenjeno, da se prične sestavljati mirovna pogodba. Japonci so v resnici odnehali v vseh točkah.

Uradni zapisnik popoldanske seje 29. pr. m. ima nastopno vsebino: Na konferenci, ki se je vršila danes popoldne, se je vršilo posvetovanje o podrobnostih mirovne pogodbe. Sklenilo se je, naj posamezne določbe izdelata profesor Martens in svetovalec japonskega ministerstva vnanjih stvari Dennison, in sicer naj jih dovršita čim prej.

Pričakuje se, da bo mirovna pogodba do konca tedna dovršena. Witte je izjavil, da je bila ta pogodba v zapisnikih seje v resnici že sestavljena in da je samo potreba, da se menja besedilo.

Pogodba glede Sahalina obvezuje toliko Rusijo kolikor Japonsko, da ne smeti otoka utrditi v strateški svrhe ter obvezuje Japonsko, da ne utrdi morske ožine La Perouse med Sahalinom in Hokodato.

„Morning Post“ poroča iz Portsmoutha: Japonci so uradno objavili, da se ima otok Sahalin razdeliti pri 50. stopinji širjave. Meje se točno določijo v mirovni pogodbi. Ravno tako proglašja Japonska uradno, da ne dobi nikakega denarja, razun pravih stroškov za oskrbovanje vojnih ujetnikov.

Rusija si je nedvomno priborila veliko diplomatično zmago, ker je v resnici izsilila, da je Japonska vsprejela nje lastne pogoje, zagotovila si je mir, ne da bi bilo treba za to plačati, in le moralna zmaga ostane na strani Japonske.

Kakor je „Matin“ zvedel iz Portsmoutha, je Witte na razgovoru z nekim poročevalcem izjavil, da je mir za Rusijo časten. Rusija ni privolila v nikake koncesije, ki bi bile škodljive nje časti in njenim interesom. Nobeno vprašanje, ni tako, da bi zamoglo onemogočiti sklep miru. Mir je sklenjen in bo tudi podpisan.

Witte je glasom neke brzogovaje izjavil, da je bila sklenjena tudi rusko-japonska po-

godba na temelju največje ugodnosti ter posebna pogodba glede obrata vzhodno-kitajske železnice, katere upravo da prevzame Japonska.

Predsednik Roosevelt je rekel v svojem odgovoru, ko sta mu Witte in baron Rosen priobčila sklep miru, da ne more njim in vsemu civilizovanemu svetu dovoliti čestitati, da je mej njimi in pooblaščenca Japonske prišlo do sporazuma in da je na ta način zagotovljen mir, ki je na obe strani časten.

Najvažnejši trenotek.

Portsmouth, 30. avg. Včeraj še pred 10. uro dop. so se sešli ruski in japonski mirovni pooblaščenca. Točno ob 10. uri so prišli Witte, Rosen, Komura in Tanakura v posvetovalno sobo k odločilni konferenci. Konferenca je pričela s čitanjem in odobrenjem sobotne seje. Nato je naznanil Komura, da je v prid miru dobil iz Tokia nove instrukcije in nove koncesije. Komura je vprašal Witteja, jeli je voljan ostati pri svoji prvotni obljubi, da Rusija za preskrbo ruskih ujetnikov plača odškodnino, in sicer tako veliko, da bi se Japonska lahko zadovoljila s tem namestu zahtevane popolne vojne odškodnine. Namestu odgovora je Witte slovesno izvelkel iz žepa dokument in pričel čitati vzroke, zakaj Rusija ne more priznati nobene oblike vojne odškodnine. Kar se tiče Sahalina, je izjavil Witte, da je car dal že dalekosežne koncesije, ker je privolil v delitev otoka. Prišel je kritičen trenotek. Vsak čas se je bilo bati, da se mirovna pogajanja razbijejo. Le radi formalnosti je pral Witte, če ima Komura kaj pripomniti. Komura se dvignil in dejal: Prav torej, Japonska je pripravljena pod takimi pogoji skleniti mir. Witte ni vedel, ako prav sliši. Witte in Komura sta nato brzogovajala enaki brzogovaji svojima vladama o svojem popolnem soglasju.

Japonci so začeli vest o miru solznih očij. Witte se je smehljaj kakor kak triumfator, katerega volja in beseda je bila vedno odločilna pri konferencah. Njemu in baronu Rosenu so v prvi vrsti veljale ovacije navzočih Američanov in ostalih. Ko je Witte izstopil iz voza, se mu je na stotine rok stegovalo nasproti. Le s težavo se je preril v vestibul, kjer so ga obkrožili poročevalci šestih narodnostij. Witte je kratko dejal: V kratkih besedah se označuje sklep miru: Delitev Sahalina a nobene kopejke vojne odškodnine.

Mirovna pogodba

bo obsegala 15 klavzul ter bo dovršena v 10 dneh.

Japonski odposlanci odpotujejo 20. sept. v svojo domovino preko S. Francisca. — Pogodba bo podpisana v Washingtonu.

Zadnji boji v Mandžuriji.

Japonski stan poroča iz Mandžurije o mnogih raznih bojih, ki so se dne 27. pr. m. vršili v okolici Tsingtinga. Ruski napadi na Nansanhinto in Rušantsa so bili odbiti. Dne 27. t. m. predpoldne so japonske čete pri Jutiangtsu zapodile v beg oddelek ruske pehote na konjih, močne več stotin mož.

Po vojni.

Vojna je trajala eno leto, šest mesecev in devetnajst dni, namreč od 9. februarja 1904. do 29. avgusta 1905. Stroški rusko-japonske vojne so ogromni. O Japonski se sadi, da jo je vojna veljala 3400 milijonov kron, dočim je Rusijo veljala vojna 3000 milijonov kron. Ali poleg tega izdatka je računati tudi velikanske izgube na materialu v Port Arturu in v Daljnem in izgubo vojnega brodograja. Ob sklepu miru so imeli Rusi 750.000 mož na bojišču, Japonci pa 820.000 mož. Izgube o vojni še niso natančno znane. Pri Ljaojangu so Rusi izgubili 16.000 mož, pri Šahu 43.000 mož, v velikanski bitki pri Mukdenu pa 88.000 mož. Vsega skupaj je bilo ubitih 41.000 mož, 70.000 jih je bilo ujetih, ostali pa so ranjeni. Izgube Japoncev so dosti znatnejše. Samo pri Port-Arturu so Japonci izgubili 42.000 mož, v drugih bitkah pa skupaj 160.000 mož. Ubitih je bilo kakih 60.000 mož, ujetih 20.000 ostali so ranjeni. Pri tem je vpoštevat, da so Japonci svoje izgube vedno prikrivali kar najskrbneje.

Končana je torej strašanska vojna na Daljnem Vstoku, konec je strašanskega klanja in prelivanja krvi, kakoršnega doslej ni poznala zgodovina. Roosevelt, predsednik Zjed. držav, si je pridobil pač neveljavno zaslugo kot posredovalec, da je prišlo končno do miru ter se neha prelivati človeška kri. Dasi se je bilo bati, da se zdajpazdaj poderejo mirovna pogajanja, je vendar prišlo do sklepa miru, in to v trenutku, ko se je tega najmanj pričakovalo. Witte je bil pripravljen reči, da mirovna pogajanja neha, ko je prečital ultimatum,

nihče ni mislil na to, da odjenjajo Japonci, ali tu se je nenadoma oglašil Komura, ki je rekel končno: Naj se ugotovi volja ruskega carja! — Nikdo bi ne bil pričakoval take popustljivosti od strani Japoncev! Pač kaže, da so bili na — koncu s svojo močjo. Če bi bili še dovolj močni ter bi upali na nove zmage, brez dvoma bi bili pretrgali pogajanja ter nadaljevali vojno: Od strani Rusije je umevno pogajanje za mir, ker Rusija sploh ni hotela vojne, in ker si je v svesti, da čeprav občutno prizadeta po vojni, se vendar dvigne v lepšo bodočnost po novi vojni moči na suhem in na morju ter po konstituciji. Rusija stoji tukaj tako velika, kakor prej, Japonska pa si je priborila ugled velevlasti. Obe te dve moči se bosta odslej razvijali na Daljnem Vstoku, zato pa se že govori o zvezi med njima. — Konec je klanja, in svet se je oddahnil po zmagi ruske diplomacije, ki je s svojo odločno besedo ob pravem času in pri pravem razumevanju položaja od strani Japoncev dosegla toli zaželeni mir. Naj se razvija naprej pod zastavo miru slava slovanskega imena na Daljnem Vstoku!

Mirovni pogoji.

Rusija ne plača nikake vojne odškodnine; otok Sahalin se razdeli in dobe Japonci južni del, severni del pa morajo vrniti Rusiji, ne da bi jim Rusija zato plačala kako odškodnino; Japonska se odpove svoji zahtevi, da se ji morajo izročiti v Aziji internirane ruske vojne ladje in odpove se zahtevi, da sme Rusija imeti v Aziji le omejeno število vojnih ladij; za prehranjenje ruskih jetnikov povrne Rusija Japonski dejanske stroške; Rusija cedira Japonski najemninske pravice do polotoka Sahalina, povrne Mandžurijo Kitajski in pripozna japonski protektorat nad Korejo; železnica južno od Harbina preide v japonsko upravo; Japonska dobi pravico ribariti v sibirskem morju severno od Vladivostoka in odpre svoje pristane svobodnemu trgovinskemu prometu.

Razgled po svetu.

Državni zbor utegne biti sklican proti koncu t. m. Zboroval bo kakih 14 dni. Rešiti se ima v tem zasedanju tudi predloga o laškem vsečističu.

Deželni zbori bodo sklicani najbrže že sredi oktobra ne enomesečno zasedanje. Tudi goriški?

Obrtni odsek. — V seji 29. pr. m. se je razpravljalo o izpitih za mojstre. Sprejel se je paragraf, ki določa, da morajo obrtniki, predno postanejo samostojni mojstri, dokazati sposobnost za samostojno delo, za napravljjanje proračunov in za knjigovedstvo. Take izpite je polagati pred posebno komisijo. K izpitu se pripuste le taki pomočniki, ki so z uspehom napravili izpit za pomočnike ter so delali v dotični obrti najmanj tri leta. Te določbe pridejo v veljavo šele tri leta po veljavnosti novega obrtnega zakona. — Potem se je razpravljalo o koncesijoniranih obrtnih in o obrtnih posredovalnicah za delo in službe.

Odlikovanja za domžalske dogodke. — Za zasluge, ki si jih je pridobil kamniški okrajni glavar dr. Henrik pl. Chron povodom domžalskih dogodkov, je dobil sedaj zaslužen plačilo. Pričakovati bi bilo, da dobi dr. Chron zardi svojega izživajočega postopanja v domžalskih dogodkih vsaj ukor, toda imenovan je svetovalecem kranjske deželne vlade!

Strup v masnem vinu. — V Villa Magna v Italiji je prišlo slabo staremu duhovniku Donatu Marulli takoj, ko je izpil pri maši vino. Močne bolečine so ga mučile. Sodil je, da je zastrupljen. Mežnar je rekel, da ni mogoče, da bi bilo vino krivo bolečinam ter izpil ostanek. Tudi on je obolel. Hitra zdravniška pomoč je pomagala tako, da sta oba izven nevarnosti. Zapri so duhovnika Rafaela Natalija, ki je na sumu, da je iz masčevanja do Marullija nasul strupa v vino.

Tatvina v Vatikanu. — Iz neke hišice v vatikanskih vrtovih je bilo ukradenih več spisov in knjig, bogato vezanih, v vrednosti 40.000 lir. Tatvine obdolžujejo papežvega žendarma C. Antonellija.

Kolera v Prusiji. — V zahodni Prusiji se je pojavila kolera. Umrlo je že kakih 10 oseb. Zanesli so jo iz Rusije. V Hamburgu je umrl na kolero neki ruski izseljenec.

Fra Grgo Martić — umrl. — V samostanu Kiseljaku je umrl 30. pr. m. slavni hrvatski pesnik Fra Grgo Martić, star 83 let.

Malfatti, načelnik laškega parlam. kluba, se je odpovedal poslanstvu. Spravile so ga do tega več ali manj očitne nezupnice, glede laškega vseučiliškega vprašanja, o čemur smo že obširneje pisali.

V bližini bodoče postaje Sv. Lucija-Tolmin

(Bohinjska železnica)
se prodaja po nizki ceni hiša — sezi-
dana pred 2 leti — z dvema stanovalni in
pripadajočimi prostori in vrtom. Resni
ponudniki si lahko ogledajo hišo ter
opozorijo prej gradbeno podjetje bratov
Redlich in Berger v Tolminu. Na željo
se pošlje tudi obris in točen opis
poslopja.

Razglas.

V ponedeljek dne 4. septembra
1905. bode

vsakoletni semenj
z mešanim blagom in
govejo živino v Renčah.

Popoldne javen

PLES.

C. kr. krojaški kroji, vsakteremu
razumljivi, raznih velikosti. Cena za celo
obleko 18 K, samo telovnik in jopa 10 K.

M. POVERAJ

v Gorici, na Travniku.

Vojška in uradniška krojačnica. Trgo-
vina z manufakturnim blagom in gotovih
oblek. Nizke cene brez konkurence. Vse
priprave za vojaštvo. Častniške in urad-
niške uniforme z orožjem.

Razglas.

Podpisano županstvo naznanja, da
se odda občinski lov v Drežnici v najem,
katerega doba je pričela dne 1. maja t. l.
in bo trajala skozi osem let.

Za vsakliko ceno je določen znesek
100 kron.

Javna dražba se bo vršila v ob-
činskem uradu v Drežnici, dne 4. sept.
t. l. ob 9. uri predpoldne.

Opomba: Naznanja se, da ta lov
je posebno vreden za divje koze.

Županstvo v Drežnici,

dne 30. avgusta 1905.

I. Kurinčič

župan.

Prva konsumna zaloga olja

Henrik Curiel

Tekališče Jos. V rdi 42. GORICA Tekališče Jos. Verdi 42.

Specialiteta **oljkega olja**

Jedilno olje
po 28 kr.

Srednje vrste à 32 kr. liter	
line	36
iz Istre	40
Corfu	48
Bari	56
Molfette	64
Provence	72
Monte	
S. Angelo	80
Luke	96

Sprejemajo se naročila v posodah od 5,
10, 15 litrov, katere se prepusti stranki, dokler
jih rabi.

Brezplačno pošiljanje na dom.

NAZNANILO.

Čast mi je najljubše naznaniti slavnemu občinstvu, da sem si
osvojil dobro znani in obnovljen

hotel „pri zlatem jelenu“ („Al Cervo d'oro“)

zdržen s pivarno in restavracijo „pri ledenici“

Gorica, Ozka ulica št. 7, 9, 11.

Ker je to podjetje že od nekdaj na najboljšem glasu, trudil se bom
tudi jaz vsem željam častitih obiskovalcev mojega hotela in restavracije
kar najbolj postrčiti. Hotel stoji sredi mesta in je za ceneje gg. potnike
najbolje pripraven. Vse sobe so z novim pohištvom okusno opremljene.
Cene zmerne. Omnibus k vsakemu vlakcu. Kuhinja je v najčistih rokah.
Na blagohoten obisk vabi najljubše

ALOJZIJ RASBERGER,
hotelier in restavrat.

Nova Mirodilnica

(drogerija) na Kornu št. 11.

Za mnogobrojen obisk se toplo priporoča

udani

Andr. Vecchiet.

Advokat

Dr Franc Ksav. Poček

naznanja uljudno, da je otvoril svojo

PISARNO

v LJUBLJANI na STAREM TRGU št. 30 II. nadstropje (v hiši gospe
Marije pl. Plautz tik postajališča električne cestne železnice na Sv. Jakoba trgu).

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov.
1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne vloge od
10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po
dogovoru. Rentni davek plačuje pos. sama.

Posojila: na vknjižbe po 5 1/2 %, na varščino ali zastavo in
na menice po 6 %. Glavni deleži koncem leta 5 1/2 %.

Stanje 31. dec. 1904. (v kronah): Članov 1781 z deleži K =
113.382. — Hranilne vloge 1.554.989-13. — Posojila 1.570.810-39
— Vrednost hiš 110.675- (v resnici so vredne več). — Rezervni
zalog 75.101-01.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Telefon št. 79.

F. Podberšič,

avtoriz. kamnoseški mojster, Gorica, Tržaška ulica št. 17.

— Priporoča —

se slavnemu občinstvu za bližajoči se vseh vernih duš dan

svojo bogato zalogo

različnih nagrobnih spomenikov, bodisi priprostih ali finih
iz kraškega kamna najboljše vrste za 15 K in višje.

! Najvgodnejši pogoji !

za zavarovanje.

EDINA

zavarovalna družba

ki im:

slovenskega

Prva češka splošna delniška
družba za zavarovanje na življenje
popolnoma vplačana delniška glavnica K 2.000.000.

glavnega

zastopnika v Trstu

Zavaruje na življenje in na do-

hodke — na vse načine

po zelo nizkih postavkih

Natančnejša pojasnila daja

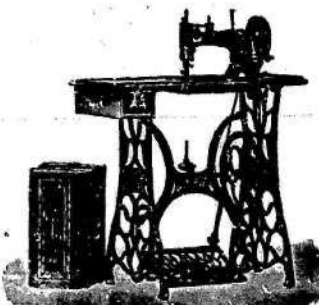
glavno zastopst o za slovenske dežele

v Trstu, ulica Torre Bianca št. 21 I. nadstropje

in njegova okrajna zastopstva v vseh mestih in v večjih krajih.

Pfaff-ovi šivalni stroji

so najbolji.

To sliši kupec sicer o vsakem izdelku in od vsakega agenta, k
navadno niti ne ve kaj je šivalni stroj, in še ne ve kako se upelje
nit v šivalni stroj, tem manj kako isti šiva, toda mi smo po naši
več kot 20-letni poskušnji raznih tovarniških strojev se prepričali,
da so res **Pfaffovi** šivalni stroji najbolj trpežni, ter se uverili da se
ne dela z nobenim drugim strojem tako natančno kot s **Pfaffovim**
delajo celo po 10-letni dobi še vedno
brezšumno.

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Pfaffovi šivalni stroji

Nikar naj se ne zamudi pred nakupom ogledati **Pfaffove** šivalne stroje.
Zaloga **Pfaffovih** šivalnih in drugih strojev v Gorici via Municipio štav 1

SAUNIG & DEKLEVA.

Pravljalnica šivalnih strojev, dvokoles Nunska ulica 14

Sveže maslo

jajca

Najfineje in ukusno maslo razpo-
šilja vsak dan, sveže, neslano, sodek
5 kg netto 4 1/2 kg franko za K 8-50.
Jajca, debela, sveža, v zaboju v 24
zavojih à 60 kom. 1440 kom. ali po-
lovico 12 zavojev 720 kom., vsak zavoj
à 60 kom. K 2-70 na kolodvor Grybów.
Razpošilja po železnici.

Zagotavlja reelno in solidno po-
strežbo.

Kmetijsko pskrbnstvo „Gloria“

zavod za razpošiljanje pridelkov v Grybów

(Galicija) št. 11. II. nadstr.

Lekarnarja A. THIERRY-jev
BALZAM pristen le z
varstveno
znamko zelena nuna.

Najstareje ljudsko sredstvo proti
prsnim in pljučnim boleznim, kašlju,
riganju, želodčnemu krču, slabemu
teku, kislici, zgagi, zaprtju, napi-
hovanju, influenci, ranam, zobob-
olu itd. Franko na vsako pošto z
zabojem vred: 12 malih ali 6 dvo-
natih steklenic 3 K, 60 malih ali
30 dvojnatih steklenic 15 K.

Jedino
pristno

Centifolijno mazilo.

(Mazilo iz cvetlic tarantol.)

Najmočnejše čistilno mazilo sedanosti. Učinkuje go-
tovo pri zastarelih boleznih in ranah. Stano s spre-
mimo in poštino vred: 2 lončka K 3-60. Pri tno jedino
iz lekarnje pri angelju varuhu A. THIERRY-jev v Progradu
pri Rogatcu-Slatini kamor naj se naslavljajo naročila.
Da ta zdravila gotovo učinkujejo ter so nenadomestna,
pričuje brošurica s tisočimi zahvalnimi pismi, ki je
pridana zastoji balzamu, ali se isto dopošlje posebej
na zahtevo.

RAZGLAS.

Podpisana si usojata naznanjati, da smeta od 1. avgusta tekočega leta dalje — vsled pridobljene koncesije od obrtne oblasti — sprejemati vsa naročila

električne luči

in gonilnih naprav,
kakor tudi vsa popravila spadajoča v to stroko.

Z ozirom na dolgoletno vezbanje pri najboljših trdkah te stroke (Schuckert, Siemens & Halke) pričakujeta da, se bode slavno občinstvo ravno tako zapušno obračalo na podpisana kakor doslej ter zagotavljata solidno in ceno izvršitev vsakega naročila spadajočega v našo stroko.

Sprejemata cenj. naročila ter dajata razna pojasnila spoštovanjem udana

Ivan Potočnik & A. Hügel

Mehanična delavnica.

Vpeljava plina, vode in električne luči.

V Gorici, za vojašnico štev. 13.

Odlikovana pekarija in sladčičarna.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu v (lastni hiši.)

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte itd.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Prodaja tudi različne moke.

CHRISTOFFLE

Namizno orodje in posodje
vseh vrst.

Priznana težko posrebrane
najlepše forme.

Kompletne kasete namiznega orodja, posodja za omako, kavo, čaj, namizni podstavki, umetni izdelki.

Jedino nadomestilo
pravega srebra.

Posebni izdelki za hotele, restavracije in kavarne, kakor tudi pensijone, gospodinjstvo itd.

C. kr. dvorni založniki

Christoffle & Co. — Dunaj

I. Opernring 5 (Heinrichshof).

— Ilustrovan cenik na zahtevanje. —
V vseh mestih zastopano po prekupcih.
Kot jamstvo svoje izvirnosti imajo naši izdelki gornjo tovarniško znamko in ime Christoffle.

ANTON IVANOV PEČENKO

Gorica

priporoča svojo

veliko zalogo pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; plzenskega piva „prazdroj“ iz sloveče češke „Mešćanske pivovarne“ in domačega žganja I. vrste v steklenicah, katerega pristnost se jamči.

Zaloga ledu, kateri se oddaja le na debelo od 50 kg naprej.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena in točna.

Gorica — Gorica

Klimatično zdravilišče.

Hôtel Südbahn

na Telovadnem trgu, poleg ljudskega vrta. — Hotel prvega reda.

— V hotelu in dependanci nad 70 sob in salonov. — Lastna električna razsvetljava. — Električni avtomobil-omnibus k vsem

brzovlakom in po potrebi. — Velik park pretežno z eksotičnim rastlinstvom. — Mirna, krasna lega, nič prahu, kakor nalašč

za one, ki hočejo prijetno in mirno preživeti nekaj časa v Gorici. — Izborna kuhinja in klet. — V hotelu je obsežna knjižnica.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredl Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetilnice. — Rožni veneli. — Mašne knjžnice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 2 35—8

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih nervoznih boleznih, naj zahteva knjižico, o teh boleznih. Dobiva se zastoj in franko v priv. Schwannens-Apotheke, Frankfurt a. M.

Ceniki zahtevano brezplačno.

POTNIKI V AMERIKO

Pozor!

Pozor!

Kdor hoče dobro in hitro potovati s francoskimi parobrodi čez Havre v Ameriko, naj piše pred odhodom od doma za pojasnila na našo najstarejšo firmo

Zwilchenbart, Basel (Švica) Centralbahnplatz 9.

Za dobro in hitro ekspedicijo se garantira.

Kerševani & Čuk

v Gorici

Stolni trg št. 9 (Piazza Duomo)

priporočata svojo

zalogo šivalnih strojev

raznih sistemov,

za umetno vezenje (rekamiranje)

Zaloga dvokoles.

Mehanična delavnica konec Raštelja št. 4 sprejema vsako popravo šivalnih strojev, dvokoles, pušk in samokresov.

Šivalne stroje in poprave jamčiva od 5-10 let.

Eksport

Mizarska zadruga

Eksport

v Gorici — Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo
naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva
vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecchia 1. Podružnica v Splitu. Zastopstvo v Orjentu.

Cene zmerne, delo lično in solidno.

5 kron in še več zaslužka na dan.

Družba za domača dela in strojev za pletenje.

Iščejo se osebe obojege spola za pletenje na našem stroju. Lahko in hitro delo skozi celo leto. Ni treba nobenih znanostij. Se ne gleda na oddaljenost in delo prodajamo mi.

Družba za domača dela in strojev za pletenje **Tomaž H. Whittick & Co.** — Praga trg sv. Petra 7. I. 434. — Trst, ul. Campanile 13—434.

Ogrska

cvetlična paprika

Iz Segedina I. vrste, slatka, garantir. pristna, priznana izvrstna vrsta. Lastni pridelek kg za K 5. Razpošilja po poštu od 1 kg dalje franko. Nadaljne posebnosti: slanine, ogreki salami itd se zaračunajo najceneje.

Razpošiljalnica vsakovrstnih deželnih pridelkov

Haupt A. Rudolf

Budimpešta (Ogrsko) VII. Ovodagasse 23

Varstvena znamka.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo
z znamko „JELEN“.

Ono je zagamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo neškodljive mize naj dobro pazi da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Georg Schicht Augsburg a. E. — Največja tovarna te vrste na evropskem ozemlju!

Dobiva se povsod!

Zastopnik: **Umberto Bozzini** — Gorica, Magistratna ulica.